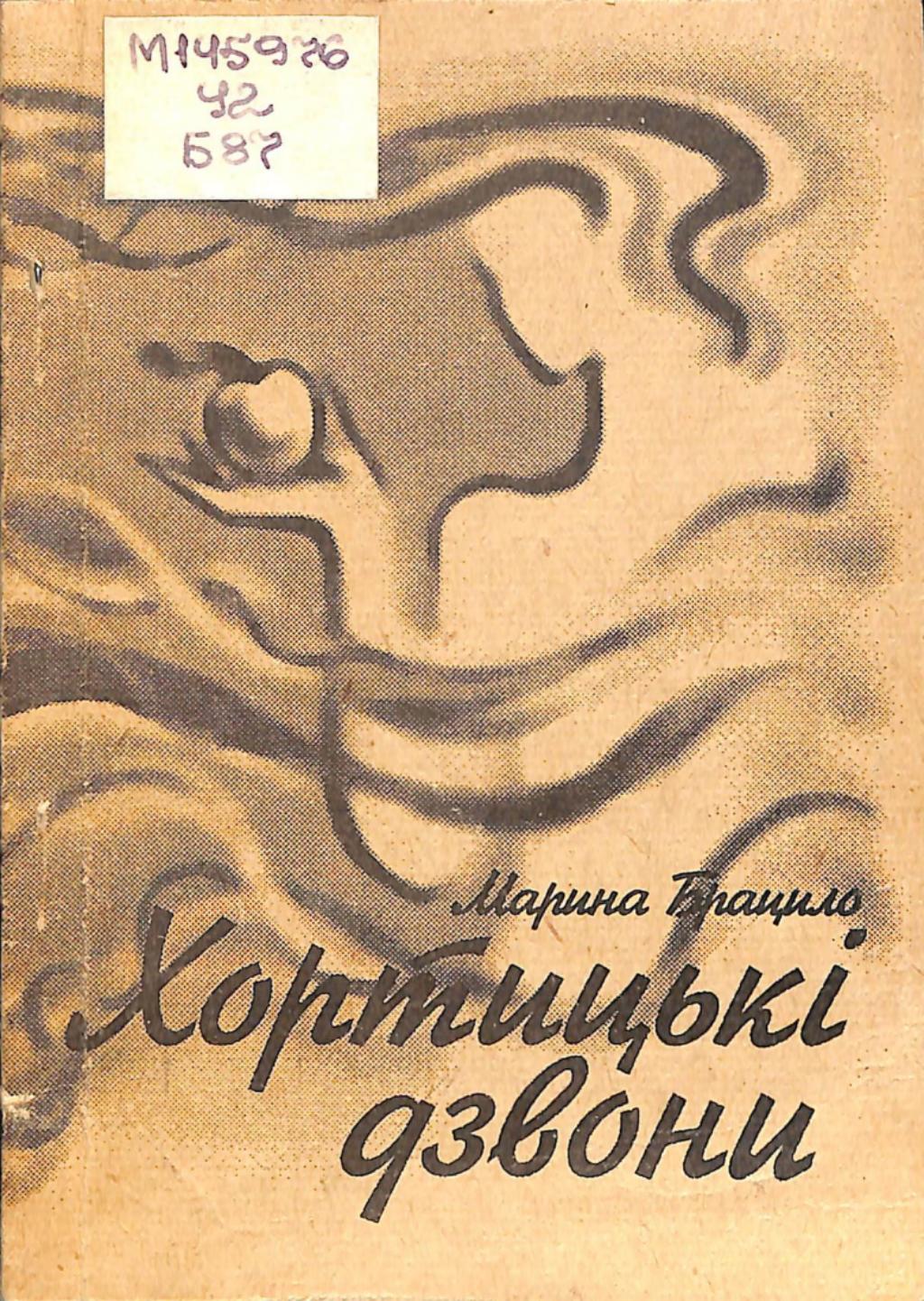

М145926

42

587

Марина Трачю

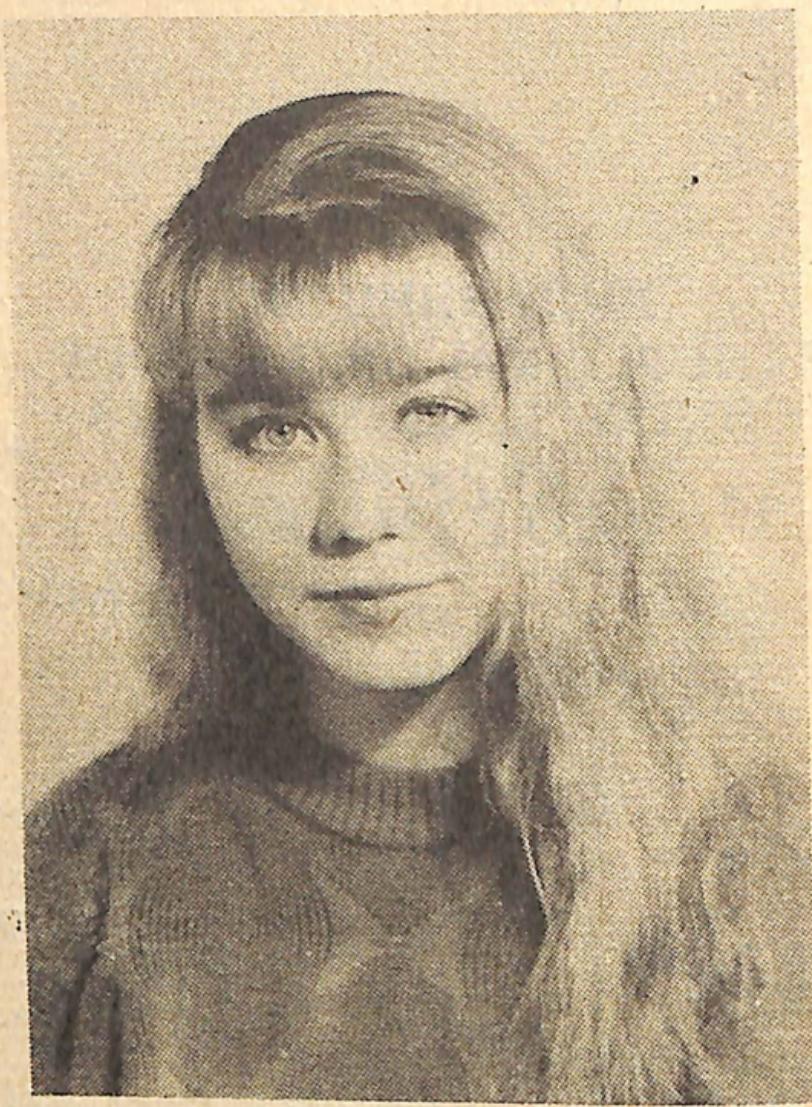
Хортицькі զзвони

ВИДАВНИЦТВО
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
СПІЛКИ ПИСЬМЕННИКІВ
УКРАЇНИ
«ХОРТИЦЯ»

Обласній бібліотеки
від автора з
вдячістю з Валентину
прекрасній працю ;
найкращими побажаннями

О. Димитров

ПЕРЕВІРЕНО

587
Марина БРАЦИЛО

ХОРТИЦЬКІ ДЗВОНИ

Поезії

Головний спонсор —
Запорізька обласна Рада
народних депутатів
(В. В. Похвальський)

М145976

Запоріжжя, «Хортиця», 1995

ПЕРЕВІРЕНС

Запорізька обласна
бібліотека
ім. О. М. Горького

Вісімнадцятирічна запорізька поетеса Марина Брацило йде до людей зі своєю першою збіркою віршів. Хортиця, історія України, народні пісні та легенди живуть в її серці ще з дитинства.

М. Брацило не оминає також теми кохання, бо про що ж іше й писати в юні літа. Лірика її чиста, глибока, деякі вірші стали піснями, що звучать по радіо й телебаченню у виконанні самої авторки.

Передмова А. РЕКУБРАЦЬКОГО

ISBN 5—7707—5846—5

4702590200—006
Б ————— 95   Не оголош.

© М.БРАЦИЛО, 1995

Живи горілиць, хортичанко!

Поетесою таки треба народитися. Перші вірші Марина Брацило опублікувала ще в дитинстві і ми, літератори старшого покоління, одразу зрозуміли, що маємо справу з особистістю.

Амплітуда її мислення не обмежується однією темою, сягає глибин історії, народних джерел, не оминає дня сьогоднішнього. Інакше, мабуть, не могло й бути, адже Марина зросла в самому серці України — на острові Хортиця. Старшокласницею вона швидко завоювала авторитет серед своїх ровесників в Україні, а для становлення молодого таланту це має неабияке значення. Розпочала вона з перемог на Всеукраїнських олімпіадах школярів з мови та літератури, згодом стала призеркою і дипломанткою конкурсів молодих поетів. І, як це було завжди, Марина йде в літературу разом із своїм поколінням.

Світ її захоплень різноманітний. Вона пише музику, виконує свої пісні зі сцени. Участь у пісенних фестивалях «Доля» та «Червона рута» теж принесла їй нові нагороди.

Але основне не в цьому. Скільки ми знаємо талантів, котрі, спалахнувши, згасли! Марина ж добре розуміє, що творчий шлях її тільки

розпочинається і буде нелегким. Кожна її нова добірка чи цикл поезій позначені пошуком. І то не біда, що не завжди все вдається. Марині це тільки додає снаги. Тому її записує деякі лекції на першому курсі українського філфаку Запорізького держуніверситету «в стовпчик», тому її не цурається ані абстрактного мислення, ані жорстокого реалізму. Вона шукає поезію навіть там, де її, здається, нема. Серед запорізького студентства, приміром, нині вельми популярний вірш про... домашні капці, в якому поетеса піднялась до філософських узагальнень. Хто з нас, поетів, не перехворів подібним?! Але що цікаво, у Марини зовсім відсутній юнацький максималізм. Вона з дитинства усвідомила, що в храмі української літератури навічно прописані великі її вчителі, тож прочиняє двері з святою любов'ю до них.

Благословляючи в світ першу збірку поезій Марини Брацило, хочемо сказати їй прямо:

— Першу сходинку ти подолала з честю.
Спрямовуй же її надалі свій зір до вершин.
Живи горілиць, дівчино з Хортиці!

Анатолій РЕКУБРАЦЬКИЙ.

* * *

За блакитною горою
День новий встає...
Оберегів вічних троє
В нас з тобою є:

Перший — голуб, другий — сокіл
У височині,
І закоханий неспокій
Нам — тобі й мені.

В нас холодні дні і ночі,
Спільний мед пісень...
Кожен з нас живе, як схоче.
Так минає все.

Ta мені й на смертній тризні
Треба, як живій:
Пісня матері. Вітчизна.
І цілунок твій.

РОДЕ МІЙ

Змок поділ в росі — то мала біда,
Змієм кінь тремтить в поводу —
Я босоніж в гостину до прадіда,
Приминаючи трави, йду.

Ще не видно, за балкою сховано,
Ось яруга, іще одна —
І постане вітром будована,
Роду нашого купина.

Ледь гірчить повітря, порушене.
Теплим присмаком ковили.
Накривають столи під грушами,
Чути гамір: злетілись орли.

Ті, хто вижив в віках і незгадані,
Іх не десять і навіть не сто...
Крок прискорюю, кваплюсь,
А мене не чекає ніхто. —
аж падаю,

То ж не мною степи розпродані
І проміняні на земне, —
Не сідай же без мене, роде мій,
Зачекай хвилинку мене...

ХОРТИЦЯ

Я не молюсь. Я зроду тут живу
В зеленому, дзвінкому пантеоні.
В сторіччями цілованих долонях
Я кроками розхитую траву.
Щороку, як весна розкриє браму,
Над нею світло тъмарять журавлі.
Їх стільки припадало до землі,
Що вся вона вцілована сльозами.

Яке над нею осіянне плесо,
Які у серці спалахи сторіч!
У пам'яті — іконостас облич,
Я єсмь сама ця пам'ять безтілеса.
Та не чекайте смутку чи жалю —
Я інша суть, не Божа благодать,
Не знаю слів, не вмію сумувати,
Один лиш спогад здавна я люблю:

Вони все ті ж, хоч як Земля старі,
Та тільки боронити нас не вільні,
І все-таки, лиш душі їхні винні,
Що скелі оживають на Дніпрі.
Потомляться — їм душу дам нову,
І хай затиснуть грудочку у жмені,
Хай в чужині помоляться за мене...
Я не молюсь. Я зроду тут живу.

ІДОЛ

Я дивлюся на вас порожнечею
Всіх давно минулих часів.
Наді мною кружляють кречети
І роки відлетіли всі.

Хтось до мене ще молиться голосно,
Голос хрипне від пилу віків.
Моя щедрість вертається колосом
На поля за межею ріки.

Гнів мій кривиться громом левиним,
Бліскавицями кидає мідь...
А подоба моя невинна,
Що її забули спалить,

Або вкинути в річку й «святити»,
Під водою не вгледівши сліз...
Мені жаль вас, нові ерудити:
Спакувавши святе до валіз,

Ви його поспішаєте здати
До анналів пам'яті. Ви
Мали кілька святих — рогатих,
А частину — без голови.

І тому я залишуся з вами,
Я тому берегтиму вас —
Ви ще молитесь — хоч не словами,
Бо давно розгубили слова.

Ви блукаєте в надрах гrotів,
Ви холонете в пастках печер...
І одвічна лише скорбота.
Із порожніх моїх очей.

ПЕРЕД БОЄМ

Сивий волхве з очима сивими,
Кари Божої посланець,
Не роби всіх жінок красивими —
Не на кожну чекає вінець.

Наворожуй недолі щасливої,
Наче зерна, — повні міхи...
Сивий волхве з очима сивими,
Всі на світі не пройдеш шляхи.

Наші коні мотають гривами,
Наші сурми гукають у бій...
Сивий волхве з очима сивими,
Все одно ми вдячні тобі.

Мало бачили — тож не мстиві ми,
І за це напророч нам життя,
Сивий волхве з очима сивими,
До якого нема вороття.

ХАРАКТЕРНИК

Колись давно він жив у тім селі,
Де стигнуть в небі сполохи лелечі.
Він був поетом: сіть звичайних слів,
Як мантія, їому вкривала плечі.

Спитаєте: «Де твори?» А нема, —
Ті вірші не помащаєш руками:
Була його поезія німа —
Отож і не розчули за віками.

Дорослим він здававсь жахливим сном,
Марою, що втрача ночами тіло,
Його взивали стиха чаклуном,
Хоч навіть в чорта вірить не хотіли.

Лякали ним дітей. Неначе звір,
Ходив наклеп, чутки повзли пихаті,
А діти набивалися у двір,
Аж в тім дворі ставало тісно хаті.

Що він казав? Ніхто тепер не зна.
Які казки злітали до малечі?..
Він жив у тім селі, де допізна
Вирують в небі сполохи лелечі.

БРАНКА

Не розтулiti спеченi вуста,
І попiл полину спада пiд ноги.
Над степом потолоченим лiта
Нечутний стогiн.

Стихає плач. І блякне біль в очах,
І сонце встигло висушити коси,
За кожним крокомпадають на шлях
Червоні роси.

Чи сповнено приреченість лиху?
В степу безмежнім тане слiд кривавий.
Ростуть услiд на Чорному шляху
Червонi трави.

ЛИЦАРЮ МИНУЛОГО

Ми поєднані вічністю,
та роз'єднані часом,
Причаровані іншими —
не закохані ми.
І зірки не сплітаються
в миготливі прикраси,
Щоб звінчати поєднання
із весною — зими.

Бо між нами стіною —
п'ять сторіч із печалі.
Видно, нас розмістили
у віках навмання...
І я бачу крізь слези:
ти відводиш все далі
По гарячому степу
вороного коня.

* * *

Що ти хочеш від мене,
На зустріч чекаючи марно?
Я не хочу від тебе
Гарячого тіла жаги.
На високій Голгофі
Побудую я замок захмарний,
Оточу його лісом
Правічних чеснот-берегинь.

Може, стріли кохання
Заіржавіли в бога Ероса,
Золота Афродіта
Стала знов шумовинням морським...
Приховаю під чорне
Розпусні розпущені коси,
Білу сукню спалю.
Хай від неї залишиться дим.

От і все, що скажу.
А чому — запитаєш у вітра.
Відповість тобі попіл,
Що по сукні зоставсь на землі...
На високій Голгофі
Побудую я замок нехитрий.
Білий дим від багаття
Вітрилом напнуть кораблі.

* * *

Безліч сонць покотилося долі,
І зими вже минуло дві...
Не були ми щасливі, відколи
Ти підкову знайшов у траві.

Двічі жито зливалось зі стебел,
Двічі жовкла й чорніла стерня...
Ти ж — ну, що тобі ще було треба?
Все шукав до підкови коня.

Мідна грива, палаючі очі...
Ти й у снах бачив тільки його!..
Копитами відзенькують ночі
Над кульбабою щастя моого.

Ту підкову хтось кинув недобрий,
Щоб журбою струїти мене.
Ти пішов і пішов. Аж за обрій.
А чи вернеш, чи вернеш з конем?

А над світом встають заграви.
Кинь шукати, коханий, кинь!
Я підкову закинула в трави.
Може, й прийде по неї кінь.

М 145976

Вапорізька обласна
бібліотека 17
Ім. О. М. Горького

* * *

Як мене палить
цей усміх вишневого ранку —
Я цих очей,
наче Божої кари, боюсь.
Втративши глузд,
припаду до червоної ранки
Напівдитячих
тревожно запалених вуст.

Я, що сміливо
князів цілувала вельможних,
Перед тобою,
немов скам'яніла, стою:
Очі заплющу — і бачу,
як темно й тривожно
З вуст моїх ніжність
у кров переходить твою.

Ти ще князівен
коханням палитимеш стільки,
Світлий мій княжичу!
Зглянься: уламками стріл
Брови злетіли
над прірвою погляду. Тільки
Мрії мої вже попадали долу
без крил.

Ти ще змужнієш,
і плодом обірветься зав'язь.
І не в один, мов у прірву,
ти кинешся бій...
Ти ще нап'єшся
кривавого трунку. А зараз
Випий мене!
Тільки... келих
об землю
не бий.

ПОКЛІК

Поворожили зорі над тобою —
Ще, мабуть, у колисці ти лежав...
Синашу мій, козаче мій, мій вою!
В волоссі — сонце з пахощами трав.

І навіть в чубі віє непокора,
І пісня ж так і рветься у степи!
Там, за горами, кінь росте. Вже скоро.
Вже скоро, синку... Вітра не схопить.

А ти іще і сам того не тямиш,
Ти ще міський від чуба до штанців,
До вулиць і авто...

— Дивися, мамо,
Там вершник в небі! Я мовчу. Засів

Той, з правіків, дає вже перші сходи
Такі вже сильні, хоч іще малі.
Це ж зерна ще нема — а як зародить,
Як склониться колосся до землі!..

Ген, коні протоптали там, між вії,
Чи Чорний, чи Чумацький світлий шлях..
І тільки ковила на дні сивіє
В темновишневих сонячних очах.

СПОКУТА

Над тобою ніч свистить арканом,
Сплетеним зі степових вітрів.
Що тебе тривожить так, гетьмане,
Що тобі не спиться до зорі?

Смутку із відра, що на цямрині,
Ти до краю не допив іще.
Високо ще небо соколине,
Де кружляє твій крилатий щем.

Ти ж без його не вернеш до тями,
Ти сьогодні правду чув сліпу:
Жаль лише трави, що копитами
Кінь твій потоптав у цім степу

I впаде в віки на чорнім крепі
Чорна тінь твоєї булави!..
Де вам знати, як блукав він степом
I просив прощення в трави,

Так, немов кричав до всього краю,
Пияком хитаючись на двох:
На землі — ні пекла ані раю!
Бог все бачив! Хай розсудить Бог!..

Най розсудить. Де ж твій сон, Богдане?
Може, долю кращу де набрів?..
Ти — один. I ніч свистить арканом,
Сплетеним зі степових вітрів.

* * *

Торкнися скрипки, скрипалю!
Дивись, яка у струнах мука,
Яка напруга і розпука
В німому натязі жалю!

Торкнися скрипки, скрипалю, —
Вона лиш рук твоїх чекає —
І спіниться вино до краю
І зойком витече. Молю:

Торкнися скрипки, скрипалю!
Її душа — неначе рана:
Покидька. А була ж кохана...
І крик нечутний: «Спопелю!»,

І голос — скалка кришталю...
То так вона тебе благає,
Ти ж іншу пестиш. О, відчаю!...
Торкнися скрипки, скрипалю!

І хай знервований алюр
Її жене, мов вовча зграя,
Хай на плечі вона ридає...
Торкнися скрипки, скрипалю!

О, скрипалю! Адже без неї
Втрачають смак і сіль, і хліб...
Не скрипки — ти душі моєї
Не помічаєш, мов осліп.

Ще голос є — торкни скоріше,
Ще поки дихає вона,
Ще поки може. Потім — тиша,
Мов болем зірвана струна.

* * *

Мотив цей так любила я колись,
Коли ще мрії ми складали в стоси.
Але дощі сріблясто пролились
І в нашому саду настала осінь.

Криваво-жовтим запалала лютъ...
Ти цей мотив видушуєш із втоми.
Не треба так! Я й досі ще люблю
Всі спогади, поховані у ньому.

А у саду і листя вже не те,
І квіти поморожені журбою...
І тільки Моцарт усміхом цвіте,
На щастя, не пов'язаний з тобою.

ЛЮБИ МЕНЕ

Вогонь свічі вмирав безсило.
Здавалось, ніч не промине.
І я в знемозі шепотіла:
Люби мене! Люби мене!

А за вікном завія біла,
Неначе птах з дитячих снів,
Кружляла, билася грудьми, вила
І борсалась поміж снігів.

Немов хотіла загасити
Вогонь свічі, розбивши скло.
Дарма! Снігам дарує літо
Моє тепло, твоє тепло...

...А що тепер? Чорніють віти,
І пада заметіль до ніг.
Палац, коханням обігрітий,
Засипав білий-білий сніг.

Ми пам'ять втратили, і звикли
До вітру, що тепло жене...
Лиш б'ється віхола у вікна:
Люби мене!.. Любі мене.

* * *

Земля, непорочна й свята,
Стелилася горілиць...
Цілуючи спраглі вуста,
Ти пив із них смак полуниць.

По небу туман блудив,
Як марево, вис на гілках,
Фарбуючи в колір злив
Тремтіння в моїх очах.

Було... Та тепер не так —
У плач переходить спів,
І той полуничний смак
Із вуст твоїх вітром злетів...

У келихах знов гіркота,
І ти лише в снах, як колись,
Цілуєш солодкі вуста
Із присмаком полуниць.

ЗАМОВЛЯННЯ

Вітер п'яно зітхає
в білих кучерях вишень,
роздихавши над ними
сірі линви дощу...
Я тебе прикохаю,
я тебе приколишув,
І навік зацілую,
і уже не пущу.

Із розтулених губ
вилітає лише тиша.
І замовкли дерева,
і завмерли світи...
Не пущу! Я коханням
тебе приколишув,
Та і сам ти від мене
вже не схочеш іти.

Десь летять твої коні
і відзвонює зброя,
Та віщую очима
тобі долю лиху:
Я тебе прикохаю,
я тебе зацілую!..
Все одно я єдина
на твоєму шляху.

... Відхиталися трави,
стежку міряєш піший:
Ти покинув мене,
тебе кинув твій кінь.

А було ж — пам'ятаєш? —
— Я тебе приколиш!
Я тебе зацілую!..
Як же спогади?
— Кинь.

* * *

Ти мене проквітуєш.
Я кинуся долі
Пелюстками зів'ялими:
«Вітре, неси!..»
Осінь тихо заснула,
І повні стодоли
Золотаво-пшеничної
диво-краси.

Та уже солов'ям
захлинутися вітром
Неможливо, бо вирій
Іх далі поніс...
Сиві коси ковильні
вже сплутані світло
Поміж інших заплутаних
літняних кіс.

Квасолі прозирають
з-за квітів незрячих,
І стернею сміється
останній зажин...
Хай минає це літо:
мене ти не бачив,
Як спіznілі конвалії —
перших жоржин.

* * *

Сумний молочай на колишніх слідах
Росте і росте в блакить.
І возика тягне кляча гніда,
А в ньому дитинство спить.

I сни його пахнуть парним молоком
I пам'яттю давньої гри...
За віжки, покинуті дядьком Грицьком,
Посваряється теплі вітри,

I возик колесами в обрій вrostе,
I прийме його борозна...
По суті, мене не стосується те,
Що кляча дороги не зна.

Я дивно живу. I з тобою близьку
Розлуку накрикує птах...
Дитинство моє, на старенькім візку,
Колись заблукало в степах.

* * *

Любове, йди! Так має бути.
Не винна ти. Жалі минута —
Зеленим келихом отрути
Лишається у серці суть.

Моя ти страднице! Блуднице!
Чекай лишень — ще кілька слів
(І то — найбільша таємниця):
У вітра в дужому крилі,

Як пір'я — радості і сміху,
Для всіх — і весни, і сади...
І лиш мені — пучечок лиха,
Мов сиві стебла череди.

* * *

Так і підеш, не наснivшиcь,
З тихого дощу.
Я у річці коло нивки
коси полощу.
Пальці кидаю й дивлюся,
як струмить вода...
Тільки ніжності у русі
ти не відгадав.

Лише погляд гострим зором
воду протика:
Чом солона? То ж не море,
а таки ріка...
Пишним висипом зародить
по тім боці щем.
Тільки от... немає броду:
Зайдеш — обпече.

Далі вихори закрутять,
струмені зав'ють
І сталевим цвяхом в груди
Ввіб'ють течію.

Джерело шукати станеш
сотні літ і зим,
та його в легкий серпанок
приховає дим.

Ніжні сутінки квітчасті,
синє-синє тло...
Я тужу за нашим щастям,
що колись було.

* * *

Ми відкружляли — не шукай! —
В минулонічнім листопаді,
Де листя в жовтий колір зради
Пофарбуvalа зла рука.

I то був найстрашніший крах:
Ти впав на мокрум асфальті,
А я, зробивши мокре сальто, —
На вимоклий солідний дах.

А там, самі і не самі,
Хотіли ми, чи не хотіли,
Та душу втратили і тіло —
I розчинилися в зимі.

I криками останніх зграй
Вже день новий над нами вистиг...
В минулонічнім падолисті
Ми відкружляли — не шукай.

* * *

Не треба слів, пророщених в теплі,
Пустопорожніх дзвоників на збуруї —
Ти ж не питаєш вазу на столі,
Чому вона за літом не сумує,

Не докоряєш стомленим дверям,
Що зустрічі з тобою не зрадили...
Ти зайвих почуттів безглуздий крам
Розмінюєш на дотики до тіла.

Як їх багато: промінь, відблиск, сніг,
Тепло крижини, наче ніжність кати...
А я вже так стомилася од них,
Що втому перестала відчувати.

То що? Я заніміла. Я мовчу.
Напнулася на ліжку, мов вітрило...
Чого ти хочеш? Запитай свічу,
Чому вона на ранок догоріла.

* * *

Ніжністю, палючою ніжністю
Розп'яте серце на хресті...
Ми з тобою, милюй, дві розбіжності
Простору і часу в небутті.

Всі чуття, мов динозаври, вимерли —
Тихо, еволюція іде!..
Так, коханий, ми — два різних виміри,
Ми не перетнемося ніде.

Вже всього навчились, маєм практику,
Мудрі, а любов ні в сих, ні в тих, —
Просто ми з тобою — дві галактики
За мільярди років світлових.

... Тихо завмирають наші клічності,
День на луки золото розлив...
Ми — сусіди по будинку Вічності
Через стінку власних почуттів.

* * *

А від тебе, коли вже не жарко
І дощі накrapають дрібно,
Раз на рік прилітає аркуш:
Мабуть, я ще тобі потрібна —

Як, скажімо, крига на Півночі,
Чи, приміром, пісок в пустелі...
Рудуватим крилечком півнячим
Стріпонулося сонце на стелі...

Мабуть, зрідка про мене згадуєш,
Коли сон тривожний насниться.
Ти моєю прикриєшся зрадою,
Прошепочеш: «Вона, чарівниця!»

Не втечу ніяк від примари,
Хоч давно поснула сторожа!»
Надто сильні у мене чари,
Я сама їх позбутись не можу.

Я не маю ні краму, ні храму,
Я відмріяла вже — востаннє...
Лиш боюся: пришлеш телеграму —
Почуттів на листа

не стане.

* * *

Уже паленіють клени.
Від сорому, хоч невинні:
Тебе приміряють на мене,
Як сукню у магазині

За кольором, розміром, віком —
Звичайні критерії жінки —
І навіть... за кількістю вікон
В приватнім твоїм будинку.

Порад виростають гори,
Аж світу за ними не видно...
Ось зараз все вирішить хором
Незлічений натовп рідних,

Примхливо скрививши губи...
А ми ж не у клітці, не звірі!
І ти мене просто не любиш,
А я тобі просто — не вірю.

ЮНКА

Вологим волоссям стриножила ніч, мов коня,
Злетіла на землю, вкотилася яблуком в хату...
Там час за вікном вже отару свою підганя —
Дні-вівці біжать і ховаються в шапку кудлату.

Та що їй до того? Вона ще, мов пісня шпака,
Крихка і непевна, проте молода і нахабна:
Все хоче із неба забрать отого колобка,
Що, певно, і досі тікає від діда і баби.

А вітер пірнає «на голову» в море садів,
Над шумом пін-квіту прозорі виборсує руки,
Ірже, наче кінь. І аж іскри виприскують з днів,
Аж ясен засохлий кістками зчорнілими стука.

Сміється вона — розсипає підлогою мак,
Відлуння в кутку, мов вода в казані, закипає.
А спалахи сонця дратують віконниці так,
Що сліпнуть вони. І жар-птахів
злітається зграя.

Зеленому житу ще, певно, не сниться стерня,
І вітер у листі — аж ген в верховітті — вирує...
Виходить вона. І стриножує ніч, мов коня,
І золото пісні на ніч одягає, мов збрую.

* * *

Ще від часів найпершого поета,
Що сонце стяг за промені до ніг,
Так повелося: з слів плетуть тенета,
А іноді пісні трапляють в них.

Стається це раптово і миттєво —
Ось так, цілунком виглушивши крик,
Обвився змій навколо стану Єви
І поглядом смарагдовим пропік.

І хоч звідтоді хліб їмо не прісний,
А солений ропою із чола, —
Людина починає жити з пісні,
І пісня ж — доказ, що вона — була.

Вона простує піснею, мов полем,
Крізь все життя, чекаючи стради,
І піснею ж віддихується з болем,
Коли її заціджують «під дих».

А потім — далі, далі, аж до краю,
У безвість переходячи крізь дні...
Людина не вмирає, а змовкає,
Останню ноту кинувши в зеніт.

* * *

Сонце в'яне на заході
Пурпуровою квіткою...
Я вичерпую заходи,
Шиті білою ниткою:
Дописавши листи мої,
Розсилаю їх птахами,
Пісні, ще недостиглої,
Напівкрильцями змахую.
В шибку мозку натомлено
Я словами достукую,
Притискаюсь до комина —
Грію душу розпукою.
Ворушу недоторкане —
Хай це так ризиковано:
Відголоском приборкую
Слух, давно атрофований.
Недовір'я — з галактику,
Розуміння — із зірочку...
На прозорому клаптику
Ніжність усміхом виріжу.
Стільки ран — не притулишся:
Душ недосить незайнаних...
Стоїмо серед вулиці
Я і ти. Розмовляємо.

ВЕСІЛЛЯ

Неприм'яте у лузі зілля,
Непокошене жито стає...
Весь наш хутір гуляє весілля,
Ой весілля, та не моє.

Всі щасливі: свати і гості,
Бач, і днина яка ясна!
І боярин на дружку скоса
Позира, коли «Гірко!» луна...

Дайте глянути, кумцю, ну ж бо!
Он попереду цвітом ясним
Наречена цвіте, мов ружа,
Виступаючи поруч з ним.

Зустрічають їх хлібом-сіллю...
Ой, мовчи-бо, серце моє!
Весь наш хутір гуляє весілля,
Ой весілля, та не моє.

Лесі УКРАЇНЦІ

Облиш! Хай буде синім день
І ніч лимонно-золотою.
Хай зими вкриють яснотою
Осінні віяла пісень,

Хай я залишуся сама,
Хай землю спалить сивий вітер,
І зітрутися комахи літер,
І переможе всіх зима,

Хай облетить ясмину цвіт,
Хай всі постаріють до строку,
Хай піде сон нечутним кроком,
Все листя зірветься із віт,

І хай вогонь обпалить віти...
А я жива — і буду жити!

ТИ Є НА ЗЕМЛІ

Я тебе не шукаю, не кличу,
Просто знаю: ти є на землі.
І нічого, що в синій імлі
Ти ховаєш від мене обличчя.

Ми з тобою як різні світи:
Кожен нарізно день зустрічає...
Але землю так ніжно кохаю
Лиш за те, що живеш на ній ти.

І якщо серед літнього ранку
Не відчую я серця в грудях,
Буду знати, що, скінчивши шлях,
Ти про мене згадав настанку.

До своєї самотності звикну,
Розчинюся і стану нічим...
Я тоді відшукаю твій дім
І постукаю вітром у вікна,

Намалрююсь морозом на склі,
Щоб прикрасити траурну залу —
Не тому, що тебе я кохала,
А за те, що ти був на землі.

З М І С Т

Живи горілиць, хортічанко!	5
(А. Рекубрацький)	
За блакитною горою	7
Роде мій	8
Хортіця	9
Ідол	10
Перед боєм	12
Характерник	13
Бранка	14
Лицарю минулого	15
Що ти хочеш від мене	16
Безліч сонць покотилося долі	17
Як мене палить	18
Поклик	20
Спокута	21
Летючі кораблі	22
Троянда рвалася з стебла	23
Торкнися скрипки, скрипалю	24
Мотив цей так любила я колись	26
Люби мене	27
Земля непорочна й свята	28
Замовляння	29
Сумний молочай на колишніх слідах	31
Любове, їди! Так має бути	32
Так і підеш, не наснівши	33
Ми відкружляли — не шукай	35
Не треба слів, пророщених в теплі	36
Ніжністю, палючою ніжністю	37

А від тебе, коли вже не жарко	38
Уже паленіють клени	39
Юнка	40
Ще від часів найпершого поета	41
Сонце в'яне на заході	42
Весілля	43
Лесі Українці	44
Ти є на Землі	45

Літературно-художнє видання

БРАЦИЛО Марина

ХОРТИЦЬКІ ДЗВОНИ

Поезії

Відповіdalьний за випуск П. РЕБРО

Здано до набору 01.04.95.

Підписано до друку 06.06.95.

Формат 60x84¹/³². Папір газетний.

Гарнітура літературна. Друк офсетний.

Обсяг 1,5 др. арк.

Зам. № 2080. Тираж 1000 прим.

Видавництво Запорізької організації
Спілки письменників України «Хортиця».
330000, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 162.

Запорізька міська державна комунальна
друкарня «Дніпровський металург».
330057, м. Запоріжжя, вул. Антенна, 4.

1-00

